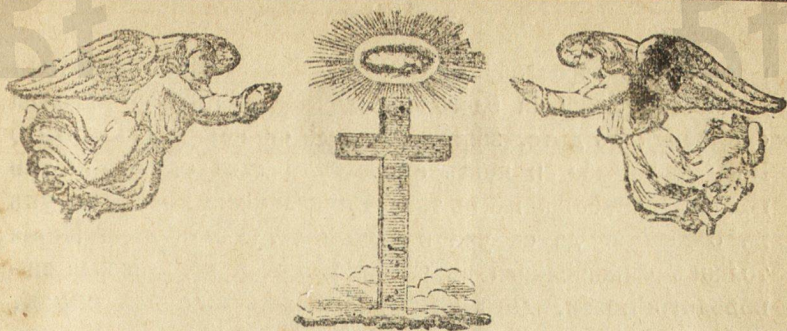

С Л А В А

ПОВРЕМЕННО ДУХОВНО СПИСАНІЕ

1. Декемврій, 1871.

Кн. 9.	{	Излиза два пѣти въ мѣсеца. Годишна цѣна е:	{	Год. I.
		гр. 20.— Безъ предплатъ спомоществатели не сѣж пріети.— Писма или статіи ще ся отправятъ до издателя. Неплатени писма не сѣж пріети.		

П Р А З Д Н И К Ъ.

Въведение Пресвѣтая Богородица.

Нашата православна църква, празнува всяка година тържественно деньтъ 21-вй Ноемврій.— Но що е *Въведение*?

Въ старо врѣме Юдѣитѣ имали единъ великолепенъ храмъ въ Ерусалимъ, който билъ съзиданъ отъ царь Соломона за Божіа слава. Този храмъ е билъ както по голѣмината си и по красотата, тѣй и по святостѣта си най-знаменитъ Юдѣйскій храмъ, защото въ него са пазялъ кивотѣтъ на завѣта; а въ кивота биле и онія двѣ таблци, на който Богъ бѣше написалъ законѣтъ си, и го предаде на пророкъ Мойсей на Синайската гора. Освѣнь това този храмъ бѣше знаменитъ още и по това, защото по край него бѣше съзидано и едно голѣмо здание съ много стай, гдѣто Юдѣитѣ довеждали дѣцата си, да са учатъ на законъ Божій и на добри дѣла.— Когато са

родила преблагословенна дѣва Марія, нѣйниѣ родители Іоакимъ и Анна за благодареніе къмъ Бога, за дето ги сподобилъ съ дѣте, завѣщали са да си посвѣтѣтъ дѣтето Богу на служба, и щомъ е пресвѣта дѣва станала на три години, донесохъ ѝ въ този Ерусалимскій храмъ, и тукъ ѝ оставихъ да са учи и въспитава. Свѣта дѣва Марія толкосъ е напреднала въ законъ Божій и изпълнявала заповѣдитъ Божіи, дето Богъ ѝ избралъ още отъ малкъ, за да бѣде тя майка на Христа Спасителя. — Прочее денѣтъ, въ когото е въведена пречиста дѣва Марія въ храмъ Божій, този денъ ние славимъ всяка година подъ названіе: *Въведеніе пресвѣта Богородица*.

Отъ тази кратка повѣсть сѣкій може да види, какъ сѣ са старали старитъ Юдѣи още предъ рождество Христово, да си въспитаватъ добръ дѣцата, и да ги научѣтъ още отъ малки на законъ Божій, когото сѣ приели отъ Бога. — Когато сѣ прочее Юдѣитъ правили това: то колко още по-вѣче сме длѣжни ние като Христіани да са старайми, дето да си учимъ и въспитавамъ дѣцата въ Христіанската наука? — А при всичко това ние днесъ твърдѣ слабо изпълняваме най-главната си родителска длѣжностъ; твърдѣ малко са старайми, дето дѣцата ни да бѣдѣтъ разумни, богобоязливи, скромни и разумни, съ една речъ честити и добри дѣца!.....

Ния съ това ли искаме да покажемъ че са старайми за душевния напредѣкъ на дѣцата си, когато нашата младежъ, а особено женскій полъ, презъ цѣла година не вижда нето два цѣти църквата? Съ това ли ще покажемъ, че са старайми за въспитаніето на младитъ, когато има помичета които незнаѣтъ нето да са молятъ Богу?....

Но споредъ както забравѣтъ и презирѣтъ родителитъ най-свѣтата си длѣжностъ, тѣй сѣщо видимъ, дето отъ денъ на денъ са появяватъ по голѣми беззаконія, срамътъ са губи, младитъ слабо слушатъ и почитатъ старитъ, а съ това пада честѣта и народната гордостъ. Жалостно е наистина, когато помисли родолюбивъ човѣкъ, какъ безбожіето и развратността отъ денъ на денъ сѣ по-вѣче са разпространѣватъ между нѣния народъ, и на-

шитѣ младежи вмѣсто да върватъ на напредъ, а тѣй на-
противъ отиватъ назадъ!

Ако желаемъ, да прекратимъ пътя на това душевно
зараженіе, което захвана да са вкоренява по между ни;
ако желаемъ по-добрія напредѣкъ на народа си: то трѣба
да захванемъ отъ дѣцата. Дѣтинството е онуй врѣме, въ
което са сѣе за бъдущностъ; каквото са насади въ дѣ-
тинското сърдце, то съ него заедно растѣ и напредва, а
въ краснитѣ години съзрѣва, и донася или добри или зли
плодове. А да би могли да посѣемъ въ дѣтинскитѣ сърдца
добро сѣме, трѣба да ги проваждами още отъ малки въ
Училището и църквата, гдѣто ще са научатъ какъ трѣба
да живѣятъ за Божиѣ слава, на ближнитѣ си да бѣдѣтъ
отъ полза, а на себѣ си за честъ и спасеніе.

Не трѣба да мислимъ благочестиви Христіани, какъ
училището и науката е само за мъжкитѣ дѣца, а за жен-
скитѣ не. — Който мисли това, той са мъже. Училището
като дъщеря на църквата е основано нарочно за това: за
да ни навикне още отъ малки на Христіанскитѣ добро-
дѣтели, т. е. да ни научи да бѣдемъ добри и разумни,
почтени и правѣдни, смиренни и богобоязливи, въ дѣ-
лата си врѣдни, въ животѣтъ си умѣренни, и въ всякій
случай честни. — А кой може да каже че не ни трѣ-
бать такива жени? — Кой може да каже, че е то сѣ ед-
но, биле нашитѣ жени учени или прости? Да разгледа-
ми само каква е разликата измежду добра и зла жена?
Зла и развратена жена е въ състояніе да направи най-
големо несъгласіе и раздоръ; тя смразва братъ съ брата,
раздѣля синъ отъ баща, разваля цѣла фамилія, мъжа си
накарва на зло, и дѣцата си упропастява. Напротивъ, въ
която къща има добра, побожна и смирена жена, тамъ
владѣе съвсемъ другій редъ: тамъ нѣма никакви безако-
нія и развратности, нѣма кавги и раздори, но миръ, ти-
шина и божій благословъ. Ето, сѣкий видъ, каква полза
има отъ добра жена, а каква пропастъ отъ зла! Отъ же-
ната прочее много зависи сѣдбата не само на една къ-
ща и фамилія, но често и на цѣль народъ. Познато е
мислилъ на всякого какъ първата жена съ грѣхѣтъ си е

навлѣкла проклѣтството на цѣль родъ чловѣческій, а на-
противъ пресвята дѣва Марія съ отличнитѣ си свойства
удостоила ся да роди Божій Синъ, който ние донесълъ
спасеніето.— Право е казалъ единъ славенъ мъжъ: Ако
желаемъ да ни бѣде народа честитъ и добъръ, трѣба
най-напредъ да са постараемъ, дето женитѣ ни да бѣдѣтъ
честити и добри; а Св. Писаніе казва: Добра жена по-
вѣче струва отъ драгій камень (прит. 31, 10.). Да би билъ
нашя женскій полъ честитъ и добъръ, трѣба да си въ-
спитавами женскитѣ дѣца въ страхъ Божій, а това може
да са постигне чрезъ училището и църквата. Но трѣба
да знажѣтъ родителитѣ, че нее доста само да си про-
важдатъ дѣцата въ училището и църквата, но трѣба и
самички да си учатъ и съвѣтватъ дѣцата съ добрия си
примѣръ, особено пѣкъ да имъ прочитатъ добри и по-
учителни книжки т. е. да не са укорява предъ дѣтето
онова, което е научило въ училището, защото ако н. пр.
едно дѣте научи въ училището че трѣба да обича Бога,
да почита по-старитѣ, да не говори безобразни думи, и
пр. а отъ родителитѣ си слуша да говорятъ противъ то-
ва, и не правятъ същото,— то тогазъ напраздно ще си
проваждами дѣцата въ училището.

Блазе на онія дѣца, на които родителитѣ имъ са
грижатъ за душевния имъ напредѣкъ, защото дѣцата имъ
ще бѣдѣтъ съ врѣме добри и почитени хора и Богу у-
годни; но също блазе и на онія родители, които иматъ
добри и честни дѣца, защото ще иматъ отъ дѣцата си
най-голѣмо задоволствіе и радость.

Родителитѣ сж на дѣцата си послѣ Бога най-голѣми
пріатели. А сички желаемъ да ни бѣдѣтъ дѣцата добри,
па затуй още веднѣжъ казвами, да пазимъ дето да не си
губятъ дѣцата златното врѣме напраздно, но да са по-
трудимъ, да ги учимъ и самички съ добритѣ си примѣ-
ри, а особено да ги проваждами на ученіе и въспита-
ніе въ училището и въ църквата. Въ този случай нека
имъ послужатъ за примѣръ родителитѣ на пресвята Бого-
родица правѣдній Іоакимъ и Анна, на които първата гри-

жа е била да въведѣтъ дѣтето си въ св. храмъ и да го научатъ на законъ Божій.

М И С Л И

НА

ЧОВѢКА ХРИСТИАНИНА

ЗА

Свѣтій день презъ седмицата, а особено
въ праздничень. (а)

Шестъ дней дѣлай и сътвориши въ
нихъ вса дѣла твоя: 4 день Седмый
— Свѣкота, Господъ Богъ Твоимъ.

О свята Недѣльо, да си благословенна! О свѣтій день на Господа Бога моего! Ти ми позволявашъ да не работѣ никоѣ работѣ. но ми повелявашъ да си почивамъ! и да отдѣхвамъ отъ работитѣ си, както азъ, тѣй и фамиліята ми, кѣщнитѣ ми животни, раздѣлителитѣ на трудовѣтѣ ми! Добрѣ си дошла свята Недѣльо, добрѣ сте дошле часове на почивката ми и на одморката ми. — Вие ми давате приликъ, и време, да ся подигна съ сърдцето си до Превѣчнаго ми Бога. Хвалимъ Тя Боже, и благодаримъ Ти, дѣто си посвятилъ този день на Себе Си, и забравенитѣ люди си подсѣтилъ, съ туй, да са погрижватъ за спасеніето си. — Азъ Та прославямъ отъ сичката си душа, защото Си ма укрѣпилъ, да бѣдѣ читавъ; запазилъ, да съмъ живъ и здравъ; и защото Си ма сподобилъ да видѣ и този день, *Свята Недѣля*, покоя на тѣлото ми, и растухата на душата ми. Моля Ти са Боже мой! Бѣди съ меня и днесъ, както и други пѣтъ, и отбрани ма отъ сѣко зло, и отъ сичкитѣ ми врагове и гонители, и проводи ми Твоето благословеніе, като щитъ да ми бѣди. — Този Свѣтій день, Недѣлята, Тебѣ, Боже,

(а) Свѣтій Христіанинъ е длѣженъ да разговаря и размишлява съ фамиліята си и съ пріятелитѣ си върху: Бога, църквата и училището. А дѣто ще говори безполезни приказки, или да са разхожда, по-добрѣ ще стори ако са разговаря и върху общитѣ ни завѣденія.

е посвѣтенъ, поклоненъ, и *харизанъ*, и на славата на Твоето Великолѣпно име. Но Ти, като Милостивъ Отець, стори и направи, щото отъ този днешенъ день да са пролѣе Твоята благодѣть и добрина и на сичкитѣ други шесть денѣ презъ *Седмицата*, за които Си намъ рекълъ Боже: „*Шестъ дни обляй и сотвори въ нихъ вся дѣла Твоя.*“ А за седмѣя день си ни заповѣдалъ да е за Тебе Боже: „*День же седмый,— Господу Богу твоему.*“

Ето ма, Създателю Мой и Боже, гдѣ отивамъ рано и скоро, и влѣзвамъ бързо и тихо у Твоя Святій Храмъ, — у църквата, — дѣто са запирамъ на мѣстото си благообразно, и стоѣхъ съ страхъ, и почетъ. — Идѣ да Ти са помоля, и да са препорѣча на Твоята голѣма милость. Въ църквата азъ самъ си несѣмъ. Тукъ има доста много мои братья, съхристѣяни. Съ тѣхъ заедно и азъ съ скръженно сърдце щѣ Та хваля и славя. Като слушамъ и азъ съ тѣхъ изедно Твоето Свято слово, моля Ти са, да огрѣеши и тѣхното и моето пътуванѣ на живота ни. Боже! стори да познаѣхъ себе си, т. е. че съмъ са обогатилъ съ Твоята Свята истинна; че съмъ достоенъ да изпълнявамъ Твоитѣ заповѣди; и какъ обичамъ доброто. Ако би ми са случило въ този день, въ св. Недѣля като човѣкъ и азъ да са поразвеселя, съ моитѣ събратя то моля Ти са Боже, недѣй допуща да са окаля и поквари моята радость и веселба съ нѣкоѣ зла лоша мисль, и съ скверни думи, които зачернятъ Христѣанското име. Азъ нещѣ Та забрави и въ тѣтъ вѣселба и радость, за щото ще миеля и за Тебе; и за ближнитѣ си. Азъ Ти са обричамъ, Боже мой, че моята най голѣма радость и веселба и разстуха ще е тѣзи, Тебя да са боѣ, Царя да почитамъ, и Отечеството си да обичамъ и сѣко народно да си пазѣхъ, както дума Ап. Петрь: *Бога бойтеся, Царя чтите.*

Употреби ма, Отче Благій, като орудіе на твоята голѣма милость и доброта къмъ моитѣ ближни духовни и мѣрски, богати и сиромаси, учени и неучени, граждани, селяни и колибари, умѣкчи ми каменното сърдце, за да бѣдѣ щедъръ, податливъ, съжалителенъ, милостивъ, а не

стиснатъ, немилостивъ, и жестокъ, притворенъ, ласкателенъ, и лицемеренъ, който друго да мислѣхъ, друго да говорѣхъ, а друго да правѣхъ. Употреби ма Боже добро да правя виваги, за да мога да Ти угода, както и Ти Боже мой ищешъ, и да са сподобя съ ученіето Ти което ни учи на добро, съгласіе, любовъ, миръ, обичъ, и на сички добрини: Сиромаситъ да нагледвамъ; пострада-литъ да утѣшавамъ; заробеннитъ, заперенитъ, и потѣпкани-титъ да посѣщавамъ и раздумвамъ, както повелява Твоето Благовѣстіе, тъй и азъ самъ си искамъ непорочно да са обхождамъ, Боже мой, бѣди ми на помощъ, и изпълни ми най-горѣщото желаніе.— Боже мой, Господи! азъ тъй искамъ сега, и ищя сѣкога да прикарвамъ сѣка свѣта Недѣля, каквото и сичкитъ други останали празници презъ цѣла година. Тѣй сѣщо желая и на сичкитъ бра-тя Христіани. (*)

Дано бѣха били тѣзи дни на почивката ми, на от-морката ми, Боже мой, пълни чрезъ Тебе съ благосло-веніе, добрини, добродѣтели и добротворенія за меня. Азъ щя угождавамъ Тебе съ волята си, като слушамъ гласа на свѣста си, Твой ще са думамъ, а Ти мой, и подъ сѣнката на Твоя покровъ, сѣкога мирно да си жи-вѣя, тихо да си лежя, кротко да си ходя, прилѣжно, а не марзливо да си работя работата, чуждо на сила да не освоѣямъ, на мойто да си съмъ благодаренъ, което Ти Боже ми си далъ да са хранимъ съ челядта си дору до тогази, до катъ приближи онзи подирния послѣденъ и добъръ за добритъ, а злъ за злитъ, день и часъ, въ който ще ма повикашъ при Себе Си, на отговоръ за дѣ-лата ми, Боже чрезъ Ангела Твоего, а Хранителя моего съ тѣзи думи: *Вѣрный рабе, прииди и вниди въ радость Господа Бога твоего.*

Стоянтъ П. Ан. Робовъ.

Елена 15 Октомвріа 1871.

(*) Забел: Научавами са (ако е истинна), чи около Елена са намирали много колиби (селца) въ които живѣяли само Хри-стіани, Българи, побожни и трудолюбиви, но нажалостъ биле свѣсѣмъ прости, безъ църкви и училища; по-причина чи съ тѣхъ

КИРИЛЪ и МЕТОДІЙ

Словянски първи учителіе

(продълженіе).

V.

Трѣба да си помислимъ, четѣхната слава, като Словянски поучители подиръ връщането имъ отъ Козаріѣ, отзвала ся въ делечни Словянски земи. Въ 862 год. въ Царійградъ настигнало посолство отъ Моравскій кнезь Гостица, или Гостислава. Трѣба да знаемъ, че Моравія ся е наричала тогасъ, въ 9-ій вѣкъ, не тя малка земя, която и сега ся нарича тѣй, нѣ освѣнъ неѣ, още и странството на Сегашя Угріѣ, засѣлното отъ Словаци, на изгрѣвъ до Титръ (Угарскитѣ Карпатски планини) и задъ Дунавъ дори до Дравиното гърло и задъ Блатенското езеро. Съ Дунавъ тя ся раздѣляла на двѣ полвини, които имали отдѣлни управници. Попрѣди тѣ страни били завоевани отъ Българскій Народъ—Бояре (Аваре, обри) и съставяли Боярското Господарство. Слѣдъ разрива на то царство отъ Карла, който пріе прѣкоръ Западень Ромскій Повелитель, тѣ околїи ся управлявали отъ тамземни Словянски крале. Отъ всичкитѣ най-силенъ ся явилъ Моймиръ. Дребнитѣ кнезове му ся покорили; Нитранскій кнезь (отъ Нитрѣ) въ странѣтъ на днешнитѣ Угрійски Словаци. Прибина ся противилъ Моймиру, нѣ го пропѣдили и той ся утвърдилъ отсамъ Дунава; а всички отъ една Моравія станала имотъ на Моймира, Нѣмцкитѣ царе, наслѣдниците на Карла, мѣчили ся да наддѣлѣѣтъ Словянскитѣ земи, Прибина волно ся подчинилъ подъ Нѣмцкій Царь и получилъ отъ него право за От-

и съ печалбитѣ имъ, са располагали до сега Еленскитѣ чорбаджіи (до колко е това истинна незнаемъ). А който отъ тїя Българи иска да отиде въ черкова, за да са помоли Богу, той билъ принужденъ да върви 3—4 часа пѣтъ.—Прочее голѣмо благодарѣніе би направило Бъл. общество въ Елена или Читалището, ако помогнатъ на тїя хорица, т. е. да имъ отворятъ за сега поне единъ домъ (кѣща) за църква и училище, да имъ проводятъ добри священници и учители.—Да, това иска нашата Христіанска вѣра, а не да скубимъ проститѣ хорица.

самнѣ Моравіѣ; а Моймиръ дириль свободность. Императоръ Лудовикъ въ 846 год. влѣзълъ въ Моравско съ голѣмѣ войскѣ. свалиль Моймира и на негово мѣсто турналь Гостислава. Повѣстностьта за понататѣ, какво о станалъ Моймиръ, замѣлчава Гостицъ отъ найнапрѣдъ ся потайвалъ както покорень на царя, нѣ слѣдъ малко стѣпилъ въ стѣпкитѣ на прѣдидника си по честито. Нѣмцскій хомотъ до тегнялъ на Словенцитѣ и тѣ всѣду ся подигнали срѣщѣ Нѣмцитѣ. Въ 849 год. Чехитѣ рассыпали голѣмѣхѣ войскѣ на Императора. Туй одързостило другитѣ. Гостицъ мислиль да ся ползува отъ туй помящане на Словенцитѣ, да стане тѣхень главатаръ, и да сбере подъ владѣхѣ си раздробеното словянство, щото по-добрь да ся опрь на Нѣмцитѣ. За туй той направиль съязъ съ Българитѣ, влѣзълъ въ приятелски сношенія съ Византійскій царъ и смѣло ся назова не подвластенъ. Той познавалъ че Нѣмцскій царъ не ще му прости за туй, и зато направиль редъ твърдини, които да спиратъ нѣмцското оржѣе въ 855 год. Царьтъ стѣпилъ въ Моравско съ войскѣ, нѣ не можиль да загази навхтрѣ отъ построенитѣ твърдини и на вращанѣ прѣтърпѣлъ страшенъ запыртакъ отъ Словенцитѣ. Отъ тога Гостицъ заработиль появно и мжжеки; той ставалъ покривачъ на всѣкого, който билъ само недоволенъ отъ царя; взаимнитѣ борби вхтрѣ въ имперіѣхѣ помагали на Словенскій князь. И тѣй у него намѣриль подслонъ единъ изгонень отъ нѣмцитѣ Чехскій князь *Славита*, сѣгнѣ двама властеле, Нѣмци, най напоконъ и управникътъ на Хорутаніѣ самій императорскій синъ, Карломанъ, недоволий отъ бащѣ си. Въ равня стѣпень ся доказало освобожденіето на Словенцитѣ отъ Нѣмцскій увѣсъ въ вѣрно отношеніе. Христіанството вече поникнало у тѣхъ; Моймиръ и Гостицъ били Христіане, въ държавѣхѣ имъ имало Христіански черкови, нѣ народната маса бавливо приемала тѣзи вѣрѣ; служенето ся вършало на чуждѣй за тѣхъ, Латинскій языкъ; Божіето Слово не имъ разказвали съсъ разборни тѣмъ думи; при туй христіанството идѣло за Словенцитѣ чрьзъ Нѣмцитѣ, за то го и мразели. Моравія, граждански раздѣлена

на двѣ половини, и черковно ся дѣлила на двѣ епархій: Салцбургска и Пославска; тѣ и двѣтѣ били Нѣмци-ски. Гостицъ, като уменъ управникъ, мислѣлъ да за-крѣпи свободата на народа си, мислѣлъ да устрои за него и самобитна черква. Ето причината за неговото посолство въ Царійградъ. Въ Панонскитѣ книги нищо не ся говори за най-главното сбѣждане въ словенското просвѣщение извършено отъ Константина и Методія, нѣ за него ся научвами отъ други пѣ-вѣрни извори. То е кръщеніето на Българскій Прѣславскій дворъ (861 до 864) и сподиреното Българско кръщеніе. Българскій, царь, Боришъ още отъ понапрѣдъ былъ наклоненъ камъ Хри-стіанството, приготвенъ отъ сестра си, която била плѣ-нена въ Царійградъ и тамъ отхранена и покръстена. При него отишълъ Методій и му доказвалъ Словото съ от-бранъ, сладкъ языкъ и го приготвилъ за свършено при-емане на вѣрѣжѣ. Подиръ туй прѣзъ еднѣ ясна нощъ Българскій царь ся кръстилъ; кръстникъ му станалъ им-ператоръ Михаилъ, за туй и новъи ученикъ надѣналъ връхъ себѣ си името Михаилъ. Туй посѣщеніе въ Българско отъ Методія трѣбало да бѣде знайно за Гости-ца и въ купъ съ другитѣ слухове за дѣлата на Словен-скитѣ първи учители, трѣбало да го расположи за пови-кване въ господарството си и на двата брата. За пог-ледитѣ на Гостица трѣбало такви учители, които да мо-жѣтъ основа народнѣ черковѣ, да приповѣдватъ Божіе-то слово за народа на разбранъ нему языкъ: такви мо-жили да бѣдѣтъ само Константинъ и Методій.

VI.

Слѣдъ посрѣщаніето на Растицовитѣ пратеници въ Царійградъ, царьтъ повикалъ К-тинъ и Методія и имъ казалъ: „вий сте Солунци, а Солунцитѣ са Словяне“ и тѣй ги проводилъ при Растица. Книгитѣ казватъ че тѣ тамъ вече дошли съ готовъ прѣводъ Св. книги за най-първѣ потрѣбѣ. Той прѣводъ станалъ подъ управленіето на Константина, и спомогваніето му отъ Методія и бър-зописци, по побуждене на Българскій царь Бориша. По-вѣстността малко придирва сънищата на Константина:

за дѣвицѣтъ-Софіѣ, за избродваніето на Азбукѣтъ, още и пригазването на Историка Енгела за живописването на Методія у Боришовій новѣ домѣ. Кирилѣ, колкото за азбукѣтъ, той ѣ е намѣрилѣ мѣжду имперскитѣ покрѣстѣанчени Българе и само ѣ надалѣ лишинѣтъ звуковѣ. Отпослѣ ученикѣтъ му Климѣ Охридскій и Иванѣ Черковній стройникѣ ѣ приведохѣ въ редѣ и уредихѣ Словенското правописаніе, нѣ Старо Словянската азбука не са замѣсти съвсѣмѣ; тя поостанѣ тукѣ тамѣ изѣ кѣтоветѣ. Както и да е двамата братѣ прѣведохѣ Св. писмо за Българетѣ. То послужи и за други.

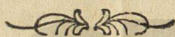
Слѣдѣ пристиганіето на двамата братѣ въ Моравіѣ, тѣ възвѣли служеніето по Словянскій языкѣ. За туй тѣ имали избрани мѣста отѣ Евангеліето. Апостола и Псалтира за Черковнѣ нуждѣ, служби, утрениѣ, часове, вечерниѣ, навечеріе и отѣ чиноветѣ на таинствата. Тѣ имали ученици и готвяли пастири отѣ Словянското стадо, чрѣзѣ поучванія и съвѣты искоренявали несъгласнитѣ съ христѣанството многобожески обичаи. И тѣй тѣ забранявали да са нераспущать съ женитѣ си и най-много отѣ всичко сея грижили да основѣтъ трайностѣ на женидѣлѣтъ и чистотѣ въ челѣдний битѣ, като основа за общественѣ нравственостѣ.

Вѣ Моравско тѣ стояли повече отѣ 4 год. Успѣхи имали чудесни. Нѣ срѣдѣ тѣ успѣхи врѣхѣ светитѣ братѣ ся подигнали Нѣицитѣ, които видѣли, че Гърцитѣ подобрѣ отѣ всички ще можѣтъ да отървѣтъ Словенцитѣ отѣ всѣко Нѣицско опитваніе.

Тога мѣжду учениѣ на Западното духовенство имало прѣдразсѣдица, ужѣ че служеніето трѣбало да става само на тритѣхѣ языка, на които билѣ надписѣтъ на Христовѣтъ кръстѣ. Затуй и Служеніето по языкѣ, по кѣгото никога още не ся било приповѣдало Божіето слово, поразявало и изблазнило многома съ своѣята новостѣ.

»Дѣждѣтъ не валили за всички чѣловѣци равно все отѣ Бога?«— говорѣлѣ и са прѣпиралѣ Св. Константинѣ съ трѣязычницитѣ—«не свѣтили Неговото слѣнце зарадѣ всичкитѣ еднакво? Нѣй всинца не ли дишемѣ еднакво

въздухъ? Какъ ся не срамувате да говорите за три-тѣхъ
язика, а за другитѣ язици и племена казвате, че ся слѣ-
пи и глухи? Споредъ вашето казване, Богъ ще е без-
силенъ, и не може да даде туй на други, което е далъ
на едни, или пакъ е завистникъ че неиска да имъ го
даде. Ний знаемъ много народи, които прочитахъ и хва-
ляхъ Бога всѣкой по язика си; тѣ сж: Арменцетѣ, Перси,
Абхазе, Иверци (Грузи), Хогди, Готи, бояре, Турци,
Козаре, Арабе, Сирійци и др.“ Сѣтнѣ той имъ навож-
далъ разни извадки отъ Вехтій и Новій Законъ, какво
Христовата наука и Христіанското служене можѣтъ да
ставатъ по всички свѣтски язици. И завършилъ съ думи-
тѣ: *„Хвалите Господа вси язици.... Всѣкое диханіе
да хвалить Господа.“* (Слѣдва.)

ХРИСТІЯНСКА НАДѢЖДА.

Христіанската надѣжда е упокоеніе на нашето сър-
дце въ това, че всичко, що ние обѣщавъ І. Христосъ, за
добритѣ ни по вярж работи, ний непремѣнно ще получимъ.
Тя е даръ Божій, подаренъ чловѣку за това, щото той,
ако го постигне нѣкакво нещастіе, никоги да не ся от-
чяйва отъ Божіѣхъ помощъ; даже ако и да сѣгрѣши, да
не мисли че грѣховеѣ му нещѣтъ да ся простѣтъ, ако
той и да ся покае; нъ всякоги твърдо да ся надява, че
Милосърдній Господъ, е всякоги готовъ да чюе умилія
гласъ на кающаго ся и да му прости грѣховеѣ. *„Не от-
лагайте убо дерзновенія вашего, еже иматъ мздовозда-
ніе велико“* говори св. писаніе, т. е. надявайте ся, ни-
какъ и въ нищо не ся сумнявайте и ще получите голяма
награда. Като напр: когато поискаме отъ нѣкого нѣкое
необходимо нѣщо, и той ни ся обѣщае че ще изпълни
желаніето ни, ний оставаме съвършено спокойни и въ
пълнѣхъ надѣждѣ, че щемъ получи отъ него онова, за ко-
ето го молихме, тѣй, или още несравнено по-вече, ний
сме длѣжни да ся надяваме на Бога, т. е. всждѣ и вся-
коги въ всичкитѣ си работи да ся възлагаме на Него, и
отъ Него единого да очакваме помощъ. *„Совершениѣ у-*

новайте на приносимую вамъ благодатъ откровеніемъ Иисусъ Христовимъ“ казва Апостолъ Петръ. Основата на Християнскятъ надѣжда е: Самъ Иисусъ Христосъ, тѣй щото: Християнина на нищо друго, и на никого друго не може да се надява освѣнъ на Него, който съ страда- ніята Си ни е примирилъ съ Бога Отца и ни е открилъ пътя въ Небесното Царство. Той е Единъ; упованіе наше и на Него Единаго ній сме длѣжни да се надяваме; защото всичко, що туку придобіемъ, получаваме го отъ Него. Блаженъ е оня, който има въ сърдцето си всякоги надѣжда на Бога; нъ надѣжда свята, твърдж, постоян- нъ и искрення.

Да, истинната Християнска надѣжда трѣба да бѣде непременно свята. Както е святъ Богъ, комуто се надя- ваме, тѣй и желаніята ни трѣба да бѣдѣтъ свети, чисти и съобразни съ Неговѣтъ святъ волѣж.

Истинната Християнска надѣжда трѣба да бѣде твър- дъ и постояннъ.— Почне ли да се умножава имота ни, ній не трѣба да полагаме на него сърдцето и надѣждѣ- тѣ си: Единъ само Богъ да ни бѣде упованіето. Посты- гнѣтъ ли ни бѣдствія и нещастія, ній не трѣба да от- падаме душевно; нъ всякоги да помнимъ че имаме Все- благъ и Всемогъщъ застъпникъ и пазитель, който може да ни помогне въ всичко. Има такива хора, които полага- тѣ надѣждѣтъ си по-вече на богатството,— другаритѣ и — покровителитѣ си, отъ колкото на Бога; нъ тѣхнѣтъ надѣждѣ е: надѣжда не твърдж, или по-добръ лъжовнъ и Богопротивнъ.

Истинната Християнска надѣждѣ трѣба да бѣде пра- вилна, т. е. да съотвѣтствува на Евангелското ученіе, тѣй щото: Като очакваме всичко отъ Бога, ній и сами да се трудимъ за спасеніето на душѣтъ си и за благополу- чіето на врѣмения си животъ. И всичко що можемъ да направимъ съ собственнитѣ си сили, неговото приеманіе не трѣба да чакаме отъ Бога съ нѣкакъвъ чудесенъ о- бразъ; защото тогава надѣждата ни бива неправилна.

За да имаме съвършеннъ Християнскъ надѣждѣ и да се утвърдимъ въ неж, ній сме длѣжни колкото по-

жемъ по-често и сърдечно да ся молимъ Богу. Молитвата е най-доброто срѣдство, чрѣзъ което ній можемъ да имаме истиникъ Християнскъ надѣждъ и както трѣба да ся утвърдимъ въ неѣ.

Григорій Т. Попшовъ.

Мачинъ 18 Ноемрій 1871.

МЪДРІЯ НАСТАВНИКЪ.

Галліелъ, достойния учитель въ Израйля, ималъ единъ ученикъ на име Маймонъ, на когото отъ способноститъ и доброто му поведеніе твърдѣ билъ задоволенъ. Но не слѣдъ много забелязалъ че, Маймонъ (ученика му) началъ да напуща обикновеннитъ си вечерни и утрени молитви, а да са уповава на собственитъ си мъдрость.

Тѣй размислялъ той въ себѣ си: »Защо ми је молитва? Всевѣдущій Богъ имали нужда отъ нашитъ мърморанія че да ни помага и благодѣтельствува? И могатъ ли чедѣшкитъ молби и въздишанія да премѣнятъ опредѣленіето на Вѣчнія? Всеблагія Богъ и безъ нашитъ молитви ни дава туй, което је добро и полѣзно.«

Галліелъ, отъ тѣзи постѣжка на ученика си дѣто прѣстѣпалъ Божіята заповѣдъ билъ много наскърбенъ, и само глѣдалъ какъ да го освѣсти отъ заблужденіето му.

Единъ день като дошълъ при учителя си Маймонъ, Галліелъ билъ въ градинкѣхъ подъ една сѣнчиста смокиня замисленъ, а той го попиталъ: учителю, що ва занимава?—« Имамъ, казалъ Галліелъ, единъ пріятель който са прехранваше съ плода отъ нивитъ си, и до сега старателно като ги обработваше, сѣкой нѣтъ трудоветъ му са награждаваха щедро—изобилно. Но дошла му на унѣ друга мисль,—да остави ралото и да не обработва нивитъ си. Жаль ми е, той ще осиромашѣ и ще бѣде унѣжденъ« . . .

Че що му е? Дали отъ данѣци е бактисалъ, или е изумялъ, казалъ момака.

Не, отговорилъ Галліелъ, той е твърдѣ разуменъ, тихъ и спокоенъ, но той казва: »Господъ е Всемогъщъ,

и слѣдователно той може да ми даде храна и тогасъ, когато не са оръ съ ралото и зенижта; той е и добръ, та за това всякога ще отваря щедрата си дѣсница и ще благославя съ изобиліе трапезата ми.

Но какъ е възможно? Казаль съ почудваніе и на присмѣхъ момака; А вий учителю, не му ли казахте че съ това *искусява Господа Бога?*

Малко като са позасмѣлъ Галліелъ, отговорилъ: Да, ще му рекъ това. Но, забелѣжи любезній ми Маймоне, че ти си този приятель, за когото азъ говоря.

Азъ! Казаль момака, и минутно прибилъ лици. И добрия наставникъ казалъ: Зеръ, ти не искусявашъ Господа Бога, като думашъ: *Що те пуждна молитва* и др. Да ли молитвата пезначи колкото кърската работа? и да ли духовинтъ дарове сж по-маловажни отъ полскитъ плодове? О сине мой! *Смирн* са, вѣрвай и моли са.

Туй като изрѣкълъ Галліелъ погледналъ на небето, а Моймонъ си позналъ грѣшката, и отъ тогасъ живота му станаль примѣрень.

Моско Попъ Тон. Добриновъ.

На Петковденъ, 1871. г.
въ Гор. Орѣховица,

ВИСОКОТО ЗВАНІЕ НА СВЯЩЕННИКЪТЪ.

Нашія народъ, отъ както е приелъ Христіанската вѣра, винаги е почиталь священниците си, и награждаваль споредъ заслугитъ имъ, а това трае даже и до днесъ. Напстина, случало ся е много пкти, дето стадото ся дигало противъ пастихтъ си, но това е произлѣзвало пакъ отъ свѣщенникътъ, за много священникътъ до дето неотговаря на тежкото си, а заедно и свято званіе, до дето не ся отнасяхъ тжй споредъ както му приписва черковния уставъ, неможе никоги да бжде любезенъ отъ онія на които служи.

До сега ся оплаквахми, че фанариотскитъ владци, рѣкополагяхъ за священници такива лица, които вмѣсто да сѣхтъ Божіето слово, тѣ развращахъ народа, съ дѣлата си, показвахъ му примѣръ на сичко което е зло и предъ Бога и предъ свѣта. А днесъ, какво да кажемъ за нашето священство? Да ли си исполнява високото званіе? Отговаря ли на святитъ си длъжности? Да ли несъществувать въ сърдцето му още фанариотски заблуденія? На тія питання ако искаме да отговоримъ и

скрепно може би да привлечемъ негодованіето на нѣкои Господа свѣщенници, заради това ще премѣлимъ, като ся падѣваме, какъ нашитѣ свѣщенници, ще зематъ въ вниманіе въ какви обстоятелства са намиратъ, колко странни непріатели иматъ, които съ отворени уста чакатъ пониженіето, даже и уничтоженіето на Христіанската вѣра; и ще ся потрудатъ да бранятъ съ сичкитѣ си сили онова, за което сж ся вѣнчали съ олтарѣтъ. — Прочее свѣщенникътъ е длъженъ да избѣгава сичко съ което може да му ся похули званіето, той е длъженъ да избѣгава всякакви предмѣти, които клонятъ и даватъ причина, за хуленіе на вѣрата, той трѣба да избѣгава явнитѣ веселія, пири и др. съ една рѣчь, той е длъженъ да бѣде образъ кротости, и на този начинъ всякій свѣщенникъ ще може, по-лесно да си испълня високото званіе, за което е произвѣденъ съ благодатъта Божія.

Защо неизлиза „Школа за народа?“

Предъ три мѣсеца бѣхми обнародвали едно книжевно извѣстіе издадено отъ Г-на Г. А. Живкова, съ родолюбива цѣль, като извѣстява на Почит. Читатели, какъ предприема да издава едно списаніе подъ заглавіе „Школа за народа“, но до днесъ на жалость неможихми да видимъ нето единъ брой. По коя причинѣ? и сами не знаемъ; но вѣроятно е какъ причината ще бѣде, за дето нѣма довольно число спомощници, отъ които зависи сждбата на всяко книжевно предиріятіе. Затова ние сме свободни да замолимъ повторително Г-да пріятелитѣ на книжевноста ни, да ся потрудатъ и запишатъ колкото е възможно повѣче спомощници, като сторятъ единъ трудъ да явѣтъ числото на пріемателитѣ или до насъ или до Дановата Книжарница, колкото е възможно по-скоро, за да можемъ да са гордѣемъ още съ едно Списаніе.

Издательтъ.

О Т Г О В О Р И:

Г-ну Д. Великовъ въ Котелъ, съгласяваме ся съ условіята ни за книгитѣ. Готови сме да послужимъ съ списаніето си колкото тѣла обичате. Потрудете ся молимъ ви и за паритѣ дано ги извадите, на което ще ви бждемъ крайно благодарни.

Г-ну Н. Догановъ въ Берковица, скоро ни забравихте. Не са надѣвахми. Пишете ни.

Издатель: Т. Х. Станчевъ.

Печатницѣтъ на Дунавската Область.

(طونه ولاية مطبعه سنده باصله شدر)